

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΡ. ΓΙΩΤΑ ΠΑΣΤΡΑ, FAIA (ACAD), ΜΙΟΕΕ

ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΗ ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ (C.E.RE.S.)

ALBA GRADUATE BUSINESS SCHOOL AT THE AMERICAN COLLEGE OF GREECE

E-mail: ypastra@alba.edu.gr

Μέλη του Πάνελ

- Σπύρος Λιούκας, Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Δημήτρης Φωτιάδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Ισίδωρος Μπέης, Ομότιμος Καθηγητής, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

- Παρουσίαση των προτάσεων ενίσχυσης της διαφάνειας στην Ανώτατη Εκπαίδευση από την Παγκόσμια Έκθεση για τη Διαφθορά στην Εκπαίδευση

Για την Ελλάδα

Pastra, Y. (2013) Increasing transparency and enhancing quality in Greek higher education. Global Corruption Report on Education. Transparency International

- Συζήτηση με τα μέλη του πάνελ για την Ελληνική πραγματικότητα

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πλαίσιο Προτάσεων για την Εξάλειψη της Διαφθοράς και την Ενίσχυση της Διαφάνειας

- Η διαφθορά στην Εκπαίδευση είναι λιγότερο πιθανή σε κοινωνίες με
 - Ισχυρό κράτος δικαίου
 - Διαφάνεια και εμπιστοσύνη στους θεσμούς
 - Αποτελεσματικούς κώδικες δεοντολογίας
 - Ισχυρούς μηχανισμούς λογοδοσίας
 - Ανεξάρτητα Μέσα Ενημέρωσης
 - Ενεργοποιημένη κοινωνία των πολιτών
- Η ίδια η Εκπαίδευση είναι σημαντικό εργαλείο για την καταπολέμηση της διαφθοράς

Κύριοι φορείς και Παράμετροι για την Εξάλειψη της Διαφθοράς & την Ενίσχυση της Διαφάνειας

Φορείς

Παράμετροι

- Έρευνα & Εκπαίδευση
- Ηγεσία & Πολιτική Βούληση
- Διαφάνεια
- Υπευθυνότητα
- Εφαρμογή & Επιβολή
- Ενεργοποίηση & Εποπτεία

Προεπισκόπηση των Προτάσεων για την Εξάλειψη της Διαφθοράς και την Ενίσχυση της Διαφάνειας, 1

Κυβερνήσεις και Διεθνείς Οργανισμοί

Ηγεσία & Πολιτική Βούληση

Υπουργεία Παιδείας – επικοινωνία μηδενικής ανοχής στη διαφθορά

Προσέγγιση βασισμένη στη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Συνεργασία Διεθνών Οργανισμών και Κυβερνήσεων

Διαφάνεια

Νομοθετικό πλαίσιο περί πρόσβασης στην πληροφόρηση με δημόσια δεδομένα για την εκπαίδευση και υποχρεωτική δημοσιοποίηση στοιχείων για το κοινό συμφέρον

Εφαρμογή & Επιβολή

Πρόληψη και έλεγχος με κοινοβουλευτικές επιτροπές

Επιθεωρήσεις εκπαιδευτικών ιδρυμάτων

Σύσταση εθνικών φορέων για την υποβολή καταγγελιών

Νομοθετικό πλαίσιο για τους whistleblowers

Προεπισκόπηση των Προτάσεων για την Εξάλειψη της Διαφθοράς και την Ενίσχυση της Διαφάνειας, 2

Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Διαφάνεια

Απλή, σαφή και προσβάσιμη εκπαιδευτική πολιτική

Αξιολόγηση της διακυβέρνησής τους

Λογοδοσία & Υπευθυνότητα

Συστήματα λογοδοσίας (κανόνες & διαδικασίες, μηχανισμούς παρακολούθησης & συμμόρφωσης, επιπτώσεις μη συμμόρφωσης, επιβολή)

Κώδικες δεοντολογίας

Συμφωνητικά συνεργασίας (σύμφωνα ακεραιότητας) με την κοινωνία των πολιτών

Προεπισκόπηση των Προτάσεων για την Εξάλειψη της Διαφθοράς και την Ενίσχυση της Διαφάνειας, 3

Πολίτες

Λογοδοσία
&
Υπευθυνότητα

Συνεργασία με διεθνείς & τοπικούς οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Εφαρμογή
&
Επιβολή

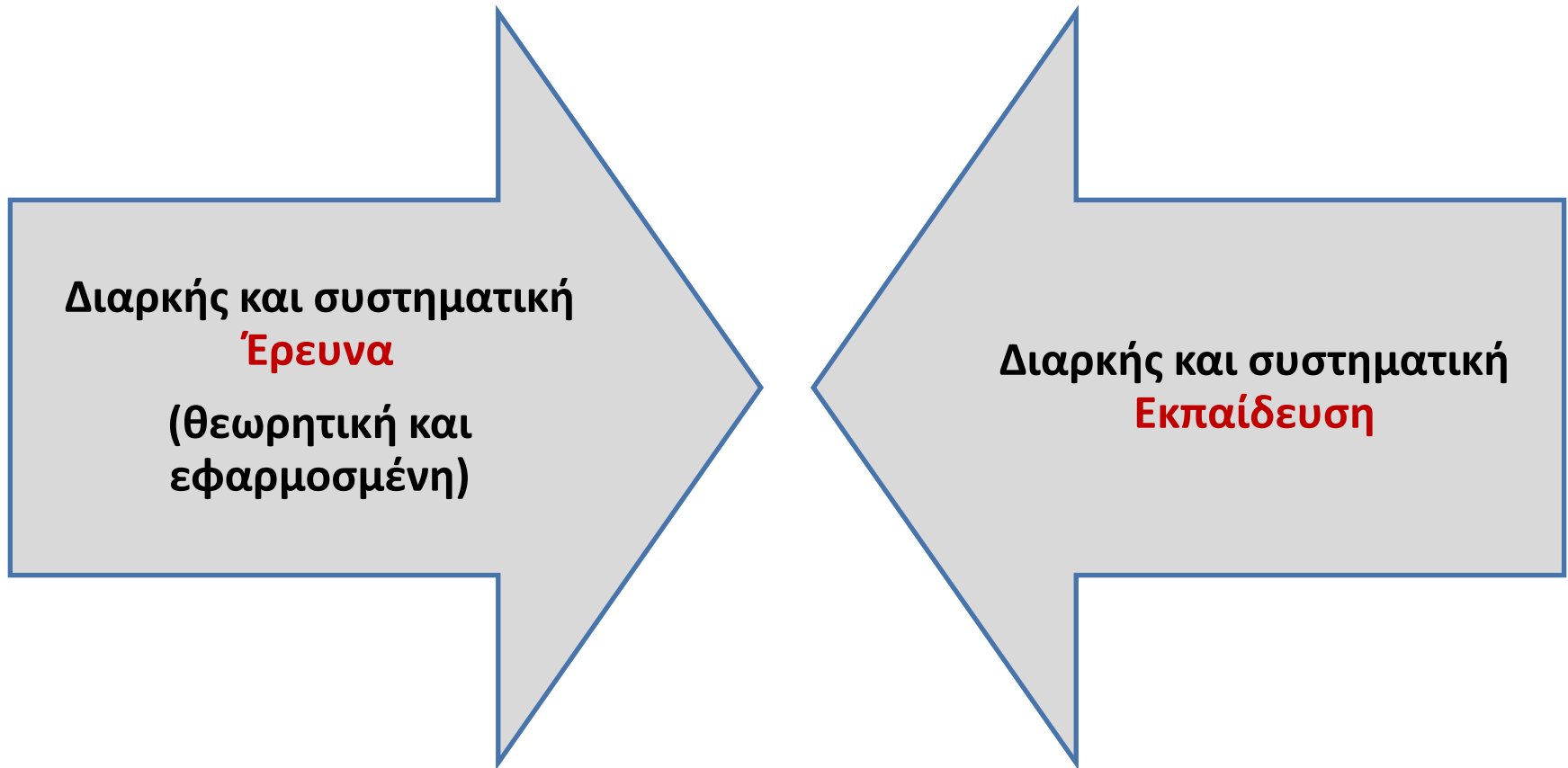
Προσφυγές & υποστήριξη τοπικών δράσεων

Ενεργοποίηση
&
Εποπτεία

Συμμετοχή και εποπτεία

Ενδυνάμωση του ρόλου της νεολαίας με καινοτόμα εργαλεία και προσεγγίσεις (π.χ. μέσα κοινωνικής δικτύωσης)

Προεπισκόπηση των Προτάσεων για την Εξάλειψη της Διαφθοράς και την Ενίσχυση της Διαφάνειας, 4

Πρακτικά Εργαλεία για την Εξάλειψη της Διαφθοράς και την Ενίσχυση της Διαφάνειας

- Εργαλεία μέτρησης της διαφθοράς
 - The GATEway project, Transparency International
- Χρήση εργαλείων αξιολόγησης για τη συλλογή στοιχείων σχετικών με συγκεκριμένα προβλήματα διαφθοράς
 - Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης - ΟΟΣΑ (OECD): Integrity of Education Systems (INTES), used in Serbia
 - Σύστημα Παρακολούθησης Δημόσιων Δαπανών (Public Expenditure Tracking System – PETS)
- Μέτρηση του επιπέδου διαφάνειας, λογοδοσίας και ακεραιότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς
 - Κατάταξη των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης (για παράδειγμα, με βάση την Ακεραιότητα, Ρουμανία, Coalition for Clean Universities - CCU).
 - Πληροφοριακά Συστήματα Διαχείρισης της Εκπαίδευσης (Education Management Information Systems – EMIS)

Πρακτικά Εργαλεία από και για τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες (παροχή πληροφοριών από τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) &
- Συστηματική επικοινωνία με τους συμμετόχους, με εξωστρέφεια και ειλικρίνεια
- Συχνή και συστηματική εμπειρική έρευνα &
- Παροχή εκπαίδευσης με σχετική θεματολογία
- Καλή διακυβέρνηση
 - Ακεραιότητα στην παροχή υπηρεσιών ανώτατης εκπαίδευσης
 - Ειλικρίνεια στην απόκτηση και χρήση οικονομικών πόρων
 - Προσεκτική επιλογή ηγετών των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης
 - Αυτόνομα Διοικητικά Συμβούλια
 - Αυτονομία σε τέσσερις τομείς
 - Οργάνωση
 - Προσωπικό & στελέχωση
 - Οικονομικά θέματα
 - Ακαδημαϊκά θέματα

Πρακτικά Εργαλεία από και για τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Διασφάλιση και πιστοποίηση της ποιότητας
 - Πιστοποίηση / Διαπίστευση - Accreditation
 - Αξιολόγηση / Εκτίμηση - Assessment
 - Έλεγχος - Audit
 - Εξουσιοδότηση - Authorisation
 - Αδειοδότηση - Licensing
 - Αναγνώριση – Recognition
- Κατάταξη ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης
- Διασφάλιση της ακεραιότητας της ακαδημαϊκής κοινότητας και της
ακαδημαϊκής έρευνας
 - Καθηγητές & το Σώμα των Καθηγητών – οι σημαντικότεροι συμμετοχοί

- **Linder, S. (2013) Ensuring the Integrity of Higher Education Through Accreditation. Policy Brief #03/2013. Transparency International.**
- Stensaker, B. (2013) Ensuring quality in quality assurance. Global Corruption Report on Education. Transparency International
- Vincent-Lancrin, St. (2013) Cross-border higher education: addressing corruption, ensuring opportunity. Global Corruption Report on Education. Transparency International
- Pastra, Y. (2013) Increasing transparency and enhancing quality in Greek higher education. Global Corruption Report on Education. Transparency International

Η πιστοποίηση είναι βασικός και ουσιώδης μηχανισμός διασφάλισης της ποιότητας.

Μπορεί να ενισχύσει τη διαφάνεια και να συνεισφέρει στη μάχη κατά της διαφθοράς.

Σε παγκόσμιο επίπεδο η Παγκόσμια Τράπεζα και η UNESCO δημιούργησαν το 2007 το Global Initiative for Quality Assurance Capacity (GIQAC).

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Διακήρυξη της Bologna τον Ιούνιο του 1999 έχει δώσει την εκκίνηση για θεμελιώδης αλλαγές.

- Romanian Academic Society (2013) Ranking university governance in Romania. Global Corruption Report on Education. Transparency International
 - Pastra, Y. (2013) Increasing transparency and enhancing quality in Greek higher education. Global Corruption Report on Education. Transparency International
-
- Κατάταξη των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης με βάση την Ακεραιότητα - Ρουμανία, Coalition for Clean Universities - CCU Κατηγορίες για την Ταξινόμηση
 - Διαφάνεια και ανταπόκριση
 - Ακαδημαϊκή ακεραιότητα
 - Ποιότητα διακυβέρνησης
 - Χρηματοοικονομική διοίκηση
 - Υπάρχουσες κατατάξεις, για παράδειγμα The world-class universities by Times Higher Education, στην οποία περιλαμβάνονται πανεπιστήμια από 40 χώρες, το 98% των πανεπιστημίων δίνει το μέσο όρο από εννέα στοιχεία που στηρίζουν την ηθική υποδομή τους.

- **Linder, S. (2013) Preventing Undue Influence and Preserving Academic Integrity. Policy Brief #04/2013. Transparency International.**
-

Η οικονομική πίεση που δέχονται τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η αναζήτηση οικονομικών πόρων δημιουργεί κινδύνους, ανεξάρτητα από την ή τις πηγές των πόρων (δημόσιο, επιχειρήσεις, δωρητές).

Η Διεθνής Διαφάνεια προτείνει ότι για να καλλιεργηθεί και διατηρηθεί η ακαδημαϊκή ειλικρίνεια, εξωστρέφεια, λογοδοσία και ακεραιότητα πρέπει τα ιδρύματα να

- Παρέχουν όλες τις σχετικές πληροφορίες στο κοινό σε εύλογο χρονικό διάστημα
- Να εφαρμόσουν πολιτικές και διαδικασίες με σκοπό την προώθηση της ακαδημαϊκής ηθικής, ειλικρίνειας και ακεραιότητας
- Να προωθήσουν ηθικές πρακτικές και να εκπαιδεύσουν σχετικά φοιτητές και προσωπικό
- Να δημιουργήσουν δικλείδες ασφαλείας, οι οποίες θα προστατεύσουν την ακαδημαϊκή ακεραιότητα.

Παγκόσμιες ή Τοπικές Λύσεις?

- Οι προτάσεις και τα πρακτικά εργαλεία που παρουσιάζονται μπορούν να εφαρμοστούν διεθνώς
- Σε εθνικό επίπεδο θα πρέπει να δημιουργηθούν μηχανισμοί και διαδικασίες για την αντιμετώπιση τοπικών προβλημάτων διαφθοράς.

Η περίπτωση της Ελλάδας

Ερωτήσεις και Θέματα για το Πάνελ

- Ποια η **κατάσταση** στην Ελλάδα, δηλαδή ποιες από αυτές τις προτάσεις έχουν ήδη εφαρμοστεί και σε ποιο στάδιο εφαρμογής βρισκόμαστε?
- Θεωρείτε ότι οι προτάσεις που έχουν ήδη εφαρμοστεί έχουν φέρει **αποτελέσματα** ορατά και κατανοητά από όλους τους συμμετόχους και κυρίως από τους πολίτες?
- Ποια ή ποιες θεωρείται ότι είναι οι προτάσεις που δεν έχουν εφαρμοστεί ακόμα και οι οποίες **θα έπρεπε** να εφαρμοστούν άμεσα και γιατί?
- Ποιες θεωρείται ότι είναι οι μεγαλύτερες **δυσκολίες εφαρμογής** των προτάσεων αυτών στην Ελλάδα?
- Πιστεύετε ότι υπάρχουν και **άλλοι τρόποι** ενίσχυσης της διαφάνειας στην Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα, οι οποίοι παρόλο που δεν αναφέρονται στην Παγκόσμια Έκθεση θα ήταν κατάλληλοι και σημαντικοί για το Ελληνικό περιβάλλον?